

Jari Myllykoski vas ym.

Kirjallinen kysymys sairauskassojen toimintaedellytyksistä

Eduskunnan puhemiehelle

Suomalaisella sairauskassatoiminnalla on sosiaaliturvan hoitajana pitkät perinteet. Nykyisellään Suomessa on toimitilupa 123 sairauskassalla ja jäseniä niissä on noin 140 000. Sairauksassoista 67 kassaa on ns. täydennyskassoja, eli ne maksavat korvauksia (nk. lisäetuuksia) niistä sairaanhoidon kustannuksista, jotka eivät tule yleisen sairausvakuutuslain tai muun lakisäätetyn lainsäädännön perusteella korvattavaksi. Kassoista 56 kassaa toimii ns. työpaikkakassana ja niiden tehtävänä on edellä mainitun lisäetuustoiminnan lisäksi vastata Kelan palvelupisteiden tapaan yleisen sairausvakuutuksen toimeenpanosta. Työpaikkakassojen yleisen sairausvakuutuslain mukaisesta toiminnasta on säädetty sairausvakuutuslaissa ja Kela rahoittaa, valvoo ja ohjeistaa tältä osin työpaikkakassojen toiminnan.

Sairauksassan jäsenyys tuo vakuutetulle taloudellista turvaa sairauden kohdatessa. Sairaanhoidon kustannusten korvaamisen lisäksi etuuksia voidaan maksaa myös terveyden ylläpitämiseksi tai ehkäisemään sairauksien syntymistä. Korvausten laajuus sekä kattavuus on yleisesti hyvä ja korvausetuudet maksetaan nopeasti. Julkisesti tuotettujen hoitopalveluiden lisäksi kassan jäsen voi myös käyttää yksityisen sektorin tarjoamia palveluita. Työnantajille sairauskassa toimii kilpailuetuna, mahdollistaa työelämän laadullisen kehittämisen ja luo edellytyksiä henkilöstön työuran jatkumiselle. Sairauksassojen yleisen sairausvakuutuslain mukainen työpaikkakassatoiminta sekä vakuutuskassalain mukainen lisäetuustoiminta monimuotoisine korvausetuuksineen on laajasti jäsenkuntansa sekä työnantajien arvostamaa.

Sairauksassoja koskeva Vakuutuskassalaki on vuodelta 1993. Lainsäädännön uudistaminen on ollut esillä pitkään ja 29.1.2016 sosiaali- ja terveysministeriön asettama työryhmä luovutti loppuraporttinsa eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain uudistamiseksi. Raportin ja siitä annettujen lausuntojen perusteella laadittu hallituksen esitys ei kuitenkaan päässyt eduskuntakäsittelyyn asti. Vakuutuskassalain kokonaisuudistuksen valmistelu on eri syistä johtuen ollut keskeytyneenä pitkään ja on nyt jälleen käynnistynyt sosiaali- ja terveysministeriössä.

Sairauksassoista työpaikkakassat ovat epätietoisia ja huolissaan Kelan kassatoimintaan liittyvistä suunnitelmista ja tapahtuneista muutoksista. Kela on yksipuolisella ilmoituksellaan vetänyt tukensa työpaikkakassojen tietojärjestelmiltä kesällä 2018 ja keskittänyt sairauspäivärahojen maksatuksen v. 2019 alusta itselleen. Suunnitelmia on myös sairaanhoito- ja lääkekorvausten maksatuksen keskittämisestä Kelaan.

Kirjallinen kysymys KK 170/2020 vp

Jo tapahtuneet muutokset ovat lisänneet kassojen kustannuksia mm. tietotekniikan uusimisesta. Mahdolliset tulevat uudistukset herättävät huolta siitä, millaisia vaikutuksia niillä on kassan lisäetuuskorvausten maksamiseen. Lisäksi kassat ovat huolissaan siitä, miten jatkossa varmistetaan sairauskassojen henkilöstön osaaminen Kelan tukiin liittyvissä asioissa sekä tiedonkulun onnistuminen Kelan ja kassojen välillä.

Vakuutuskassalain uudistaminen olisi sairaskassoille tärkeää ja tarpeellista. Lainsäädännön tulisi edistää sairauskassojen toimintaedellytyksiä ja helpottaa uusien kassojen perustamista. Sairauskassojen sääntelyn tulisi olla myös nykyistä selkeämpää.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo turvata sairauskassojen toimintaedellytykset tulevaisuudessa sekä

miten hallitus aikoo edistää yhteistyötä sairauskassojen ja Kelan välillä sekä taata sen, että työpaikkakassat tulevat kuulluiksi Kelan toteuttaessa muutoksia?

Helsingissä 17.3.2020

Jari Myllykoski vas
Kristiina Salonen sd